

Nazwa projektu Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu dr Dorota Podedworna-Tarnowska Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Dadacz, Dyrektor Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej tel. (22) 694 44 02 Sekretariat.DR@mofnet.gov.pl Iwona Karpińska, Naczelnik Wydziału Regulacji Rewizji Finansowej i Zawodów Księgowych tel. (22) 694 52 14 Iwona.Karpinska@mofnet.gov.pl	Data sporządzenia 10.08.2015 r. Źródło: Prawo UE – dyrektywa, rozporządzenie Nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów ZC 43
---	--

TEST REGULACYJNY

1. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 100 słów)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zwana dalej „dyrektywą” i Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE, zwane dalej „rozporządzeniem” stanowią element reformy regulacyjnej w różnych dziedzinach sektora finansowego i są efektem działań podjętych przez Komisję Europejską w reakcji na globalny kryzys finansowy, który pojawił się w latach 2007-2008, zmierzających do przywrócenia zaufania do rynków i instytucji finansowych oraz wzmocnienia stabilności systemu finansowego. Ww. pakiet audytowy przygotowany został w oparciu o wyniki publicznych konsultacji w sprawie „Zielonej Księgi – Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu” oraz wnioski płynące z raportu zawierającego ocenę skuteczności rozwiązań wdrożonych Dyrektywą 2006/43/WE (w tym m.in. analizy w zakresie struktury i stopnia koncentracji na rynku badań ustawowych w Unii Europejskiej).

Nowe przepisy unijne są odpowiedzią w szczególności na:

- obserwowane braki i niedoskonałości, a w niektórych przypadkach nieprawidłowości w sprawozdaniach biegłych rewidentów, wykrywane podczas inspekcji przez organy nadzoru publicznego z poszczególnych krajów członkowskich,
- pojawiające się wątpliwości wśród inwestorów odnośnie do wiarygodności i rzetelności zbadanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz spółek notowanych, co potwierdził kryzys ekonomiczno-finansowy, który poważnie nadszarpał zaufanie inwestorów do sprawozdań biegłych rewidentów,
- nadmierną zażyłość pomiędzy zarządem jednostki badanej a firmą audytorską, ryzyko konfliktu interesów, zagrożenia dla niezależności biegłego rewidenta, które mogą stanowić wyzwanie dla zdolności biegłego rewidenta do zachowania zawodowego sceptycyzmu,
- ograniczone możliwości wyboru firm audytorskich wynikające z wysokiej koncentracji na rynku oraz
- ryzyko systemowe wynikające z dominacji czterech sieciowych firm audytorskich na rynku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt (maksymalnie 100 słów)

Implementacja ww. przepisów unijnych zostanie przeprowadzona w formie zmian do obecnej ustawy o biegłych rewidentach oraz innych ustaw. Oczekiwany efekt legislacyjnego procesu implementacyjnego to:

- **wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich**, poprzez znaczne ograniczanie i

eliminowanie konfliktu interesów występujących pomiędzy biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i jednostkami badanymi (w tym obowiązkowa rotacja firmy audytorskiej dla badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP), ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz klienta badanego, limity wynagrodzenia za usługi dozwolone inne niż badanie oraz limity całkowitego wynagrodzenia uzyskiwanego od jednego klienta),

- **poprawa jakości badań ustawowych** poprzez lepszą jakość raportowania z badania na rzecz różnych adresatów/podmiotów (jednostek badanych, komitetu audytu, rady nadzorczej, organu nadzoru finansowego i audytowego), regularny dialog pomiędzy firmami audytorskimi a organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, dodatkową kontrolę jakości wykonania zlecenia badania JZP przed wydaniem ostatecznej opinii z badania JZP, uszczegółowienie zasad wewnętrznej organizacji firmy audytorskiej, wzmocnienie roli i zadań komitetów audytu w procesie wyboru firmy audytorskiej oraz

- **wzmocnienie nadzoru publicznego** poprzez wzmocnienie jego niezależności od środowiska biegłych rewidentów (brak praktyków w organie nadzoru, bezpośrednia realizacja kontroli, dochodzeń i nakładanie kar w przypadku badań ustawowych JZP przez organ nadzoru publicznego), zwiększenie jego uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych jak również w zakresie nakładania kar i sankcji (zwiększenie katalogu osób karanych za naruszenie przepisów dyrektywy i rozporządzenia, zaostreżenie kar), wzmocnienie instrumentów nadzorczych oraz zwiększenie ich elastyczności (dostosowanie częstotliwości kontroli firm audytorskich do wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w procesie badania, monitorowanie rynku).

3. Jakie były analizowane inne rozwiązania, w tym rozwiązania pozalegislacyjne? Dlaczego ich nie zastosowano?

Nie jest możliwe wprowadzenie rozwiązań pozalegislacyjnych. Akt prawa unijnego taki jak dyrektywa, wymaga wprowadzenia rozwiązań na poziomie ustawowym, natomiast przepisy rozporządzenia PE i Rady (UE) powinny być stosowane wprost przez podmioty, do których są one skierowane. W przypadku rozporządzenia, z uwagi na występujące w nim przepisy wymagające wdrożenia oraz liczne opcje dla kraju członkowskiego i możliwość wprowadzenia bardziej szczegółowych lub restrykcyjnych przepisów przez kraj członkowski, rozporządzenie to podlega również implementacji do przepisów krajowych.

4. Jeżeli projekt wdraża prawo UE, jakie są przewidywane rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

Najważniejsze rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez dyrektywę lub rozporządzenie (w oparciu o opcje przewidziane w dyrektywie lub rozporządzeniu lub jako środek wdrażający przepisy dyrektywy lub rozporządzenia):

1) Zawężenie zakresu nadzoru publicznego (obecnie wykraczającego znacznie poza minimalny zakres z dyrektywy, tj. obejmującego wszystkie czynności rewizji finansowej, tj. obligatoryjne i fakultatywne badania sprawozdań finansowych, przeglądy i inne usługi poświadczające) do minimalnego zakresu przedmiotowego nadzoru publicznego określonego definicją badania ustawowego w art. 2 pkt 1 lit. a) i b) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE odnoszącego się tylko do badań obowiązkowych wymaganych prawem unijnym lub krajowym, czyli do badań ustawowych, których obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 64 ustawy o rachunkowości lub z innych przepisów, np. ustaw sektorowych (i nieuznawanie za badanie ustawowe badań dobrowolnych, o których mowa m.in. w art. 67a ustawy o rachunkowości); ponadto organ nadzoru audytowego zawęzi swój nadzór nad działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (KIBR) tylko do nadzoru nad zadaniami przekazanymi tej organizacji do wykonania w ramach nadzoru publicznego nad audytem; nadzór nad pozostałą działalnością KIBR sprawowany będzie przez Ministra Finansów; badania dobrowolne, o których mowa w art. 67a ustawy o rachunkowości lub przeprowadzane według innych standardów niż krajowe standardy badania oraz czynności rewizji finansowej inne niż badanie będą kontrolowane przez samorząd biegłych rewidentów w ramach realizacji zadań statutowych tej organizacji, tj. kontroli należytego wykonywania zawodu, w tym jakości świadczonych przez biegłego rewidenta usług nie będących badaniem ustawowym;

2) Zawężenie obecnego katalogu jednostek interesu publicznego do minimum określonego definicją JZP w art. 2 pkt 13 lit. a), b) i c) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE, tj. do: i) mających siedzibę na terytorium RP emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym UE, objętych obowiązkiem badania ustawowego (w tym również jednostki samorządu terytorialnego, których papiery wartościowe notowane są na rynku regulowanym spełniające kryteria określone w art. 268 ustawy o finansach publicznych), ii) instytucji kredytowych (banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały banków zagranicznych) oraz iii) zakładów ubezpieczeń (zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji) oraz utrzymanie w definicji JZP Kasy Krajowej SKOK oraz SKOK-ów na podstawie opcji z lit. d) w art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy

2006/43/WE;; wyłączone z definicji JZP zostaną: podmioty, o których mowa w art. 2 pkt. 4 lit. e), f), g) oraz h) ustawy o biegłych rewidentach (tzw. quasi-JZP), do katalogu quasi-JZP zaliczone będą: instytucje pieniądza elektronicznego, krajowe instytucje płatnicze, otwarte fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, publiczne zamknięte fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz podmioty prowadzące działalność maklerską. Jednocześnie quasi-JZP zostaną objęte wzmocnionym (w porównaniu z nie-JZP) procesem kontrolnym prowadzonym przez samorząd zawodowy biegłych rewidentów oraz podlegać będą także niektórym bardziej rygorystycznym wymogom mającym zastosowanie do badań ustawowych JZP, np. częstotliwość kontroli badań ustawowych quasi-JZP zgodna będzie z tą przyjętą dla JZP;

3) W przypadku badań ustawowych banków spółdzielczych, innych niż badania ustawowe zrzeszających banków spółdzielczych oraz dużych banków spółdzielczych¹, zwolnienie ze stosowania, niektórych przepisów rozporządzenia dotyczących zagadnień już uregulowanych w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających (np. brak konieczności rotacji podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych ww. banków spółdzielczych – i utrzymanie możliwości przeprowadzania badań ustawowych sprawozdań finansowych ww. banków spółdzielczych przez ich związki rewizyjne);

4) Ujednolicenie zasad rotacji firmy audytorskiej w przypadku badań ustawowych JZP (rezygnacja z odmiennych przepisów sektorowych w tym zakresie – np. dotyczących instytucji ubezpieczeniowych i SKOK-ów, na rzecz ustanowienia odpowiednich jednolitych przepisów o rotacji firm audytorskich JZP w ustawie o biegłych rewidentach); wydłużenie wymaganego rozporządzeniem minimalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej z jednego do dwóch lat dla badań JZP oraz wprowadzenie wymogu dwuletniego minimalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej dla badań ustawowych jednostek innych niż JZP; dla badań JZP - skrócenie z 10 do 8 lat bazowego maksymalnego okresu zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej, określonego przepisami rozporządzenia (co oznacza dla instytucji ubezpieczeniowych i SKOK-ów, objętych w Polsce wymogiem obowiązkowej 5 letniej rotacji firmy audytorskiej, wydłużenie okresu rotacji o 3 lata); umożliwienie przedłużenia okresu zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej o maksymalnie kolejne dwa lata na wniosek JZP i za zgodą organu nadzoru publicznego, pod warunkiem spełnienia wymogu przeprowadzenia przez JZP postępowania o udzielenie zamówienia publicznego² lub wspólnego badania; skrócenie wskazanego w rozporządzeniu maksymalnego 7 letniego okresu zatrudnienia tego samego kluczowego biegłego rewidenta dla badań JZP do maksymalnego 4 letniego okresu (co oznacza skrócenie obowiązującego obecnie w Polsce 5 letniego okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta do 4 lat) oraz wprowadzenie takiego obowiązku dla badań ustawowych jednostek innych niż JZP;

5) Określenie listy usług niebędących badaniem ustawowym sprawozdań finansowych (tzw. „białej listy usług”), których świadczenie na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych jest dozwolone z jednoczesnym wskazaniem, że świadczenie usług spoza tej listy jest zabronione; wprowadzenie analogicznego zakazu świadczenia usług innych niż te znajdujące się na białej liście również w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż JZP; zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt. i), lit. a) ppkt. iv) do vii) i lit. f) rozporządzenia (tj. usługi podatkowe dotyczące: i) przygotowania formularzy podatkowych, ii) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, niewymagające zgodnie z prawem wsparcia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, iii) wsparcia dotyczącego kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, niewymaganego od biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej zgodnie z prawem, iv) obliczania podatku bezpośredniego i pośredniego oraz odroczonego podatku dochodowego, świadczenia doradztwa podatkowego, v) usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych), pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w ust. 3 art. 5 rozporządzenia (tj. jeżeli usługi te nie mają lub mają nieistotny wpływ bezpośredni – łącznie lub osobno – na badane sprawozdanie finansowe, oszacowanie wpływu na badane sprawozdanie finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu oraz biegły rewident lub firma audytorska przestrzegają zasad niezależności);

6) Obniżenie z 70% do 50% wysokości limitu na wynagrodzenie za usługi podlegające warunkowemu zwolnieniu z zakazu świadczenia (m.in. doradztwa podatkowego) na rzecz JZP; wprowadzenie 50% limitu na wynagrodzenie za usługi podlegające warunkowemu zwolnieniu z zakazu świadczenia (m.in. doradztwa podatkowego) na rzecz jednostek nie będących JZP oraz wprowadzenie wymogu, by w przypadku świadczenia usług objętych zwolnieniem z zakazu świadczenia, limit naliczany był od średniego wynagrodzenia za badanie uzyskanego od jednostki badanej i/lub jej

¹ Według kryteriów określonych w art. 3 ust. 4 Dyrektywy 2013/34/UE

² „Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego” nie musi być przeprowadzane zgodnie z ustawą - Prawo zamówień publicznych – „zamówienie publiczne” oznacza w tym przypadku „otwarte dla wszystkich potencjalnych oferentów”;

podmiotu dominującego i/lub jednostek przez nią kontrolowanych w okresie trzech ostatnich lat obrotowych bez względu na datę wejścia w życie przepisów oraz bez względu na fakt spełniania definicji JZP w ostatnich trzech latach; umożliwienie organowi nadzoru publicznego przyznawania zwolnienia z wymogów określających warunki stosowania 50% lub 70% limitu wynagrodzenia za usługi dozwolone świadczone na rzecz badanej jednostki przez okres maksymalnie dwóch lat obrotowych; wprowadzenie 70% limitu na wynagrodzenia za usługi z tzw. „białej listy” świadczone na rzecz jednostek niebędących JZP (analogiczny wymóg jak dla JZP); utrzymanie wymogu, o którym mowa w art. 56 ust. 3 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach dla badań jednostek niebędących JZP (tj. 40% limitu przychodów całkowitych uzyskanych w ciągu ostatnich pięciu lat od jednego klienta firmy audytorskiej); Obniżenie z 40% do 25% rocznego łącznego limitu wynagrodzenia uzyskanego od jednego klienta (i jego jednostek powiązanych), będącego JZP, quasi-JZP lub bankiem spółdzielczym, innym niż zrzeszający bank spółdzielczy lub duży bank spółdzielczy (w przypadku, gdy jest on członkiem związku rewizyjnego i korzysta z możliwości przeprowadzenia badania jego sprawozdania finansowego przez taki związek);

7) Komitety audytu (KA) – przeniesienie z ustawy o biegłych rewidentach do KSH wszelkich regulacji dotyczących umiejscowienia komitetu w ramach Rady Nadzorczej (RN), wybierania członków komitetu przez RN i ich podlegania RN oraz wprowadzenie do KSH regulacji systemowych w zakresie odpowiedzialności członków RN adekwatnie do przypisanych im zadań, czyli za wykonywanie zadań KA; dla JZP wykraczających poza katalog spółek prawa handlowego wprowadzenie w ustawie o biegłych rewidentach oraz ewentualnie w innych ustawach odniesienia do regulacji systemowych dot. KA w KSH; zamieszczenie w ustawie o biegłych rewidentach przepisów szczegółowych określających: katalog jednostek mających obowiązek posiadania komitetu audytu (JZP oraz niektóre „quasi JZP” tj. towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa emerytalne, instytucje pieniądza elektronicznego, instytucje płatnicze); utrzymanie możliwości pełnienia funkcji komitetu audytu przez inny organ – RN - w małych JZP³ (wprowadzenie kryterium wielkości podmiotu w miejsce obecnie obowiązującego kryterium liczebności RN) oraz wprowadzenie takiego wymogu w bankach spółdzielczych i SKOK-ach (obecnie zwolnionych z obowiązku posiadania komitetu audytu); ponadto wprowadzona zostanie możliwość, iż w składzie KA może być osoba spoza RN, o potwierdzonych kwalifikacjach w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości; wskazanie, iż ponad połowa członków KA powinna być niezależna od badanego podmiotu (kryteria niezależności takie jakie musi spełniać biegły rewident), a przynajmniej jeden członek KA powinien posiadać kwalifikacje/kompetencje w zakresie rachunkowości i/lub rewizji finansowej; wprowadzenie wymogu, iż w przypadku pełnienia roli KA przez całą RN kryteria niezależności jak i kompetencji w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości muszą też być spełnione; wprowadzony zostanie wymóg posiadania przez JZP sformalizowanej polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej i obowiązek przyjęcia jej przez RN JZP; zwolnienie jednostek wskazanych w art. 39 ust. 3 lit b-d dyrektywy z obowiązku posiadania komitetu audytu (tj. dowolne JZP, które są UCITS⁴ lub alternatywnym funduszem inwestycyjnym, dowolne JZP, których jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach oraz dowolna instytucja kredytowa, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym i która w sposób ciągły i powtarzalny wyemitowała wyłącznie dłużne papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, pod warunkiem, że całkowita wartość nominalna wszystkich tych dłużnych papierów wartościowych nie przekracza 100 000 000 EUR i że instytucja ta nie opublikowała prospektu emisyjnego);

8) Sprawozdawczość z badania - zachowanie tych wymogów z ustawy o rachunkowości, które już w chwili obecnej poszerzają zakres badania i jednocześnie wykraczają poza zakres art. 28 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE (np. ocena prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych); utrzymanie wymogów określonych w art. 65 ust. 5 pkt 5, 5a, 6 i 6a ustawy o rachunkowości stanowiących rozszerzenie minimalnej zawartości „sprawozdania z badania”, określonej w art. 28 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE; przeniesienie przepisów art. 65 ustawy o rachunkowości do ustawy o biegłych rewidentach; rezygnacja z obowiązku sporządzania raportu, o którym mowa w art. 65 ust. 5 ustawy o rachunkowości; umożliwienie przekazania przez KA dodatkowego raportu dla KA określonym stronom trzecim (tj. radzie nadzorczej, walnemu zgromadzeniu, zarządowi JZP, organowi nadzoru audytowego i organowi nadzoru finansowego) na ich wniosek, pod warunkiem zachowania poufności;

9) Organem nadzoru publicznego odpowiedzialnym za zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia (w zakresie badań ustawowych JZP), który będzie również organem odpowiedzialnym za nadzór nad realizacją zadań przewidzianych dyrektywą (w zakresie badań nie-JZP) będzie Komisja Nadzoru Audytowego (KNA); utrzymany zostanie obecny model KNA – tj. będzie ona organem administracji publicznej obsługiwany przez Ministerstwo Finansów przy jednoczesnym

³ Według kryteriów określonych w art. 3 ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE

⁴ UCITS - The Undertaking for Collective Investment in Transferable Securities - Przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe

zapewnieniu większych zasobów finansowych i kadrowych;

10) Utrzymanie możliwości przekazania określonych zadań (oprócz tych zakazanych) do realizacji przez inne organy, ale tylko pod warunkiem zachowania przez organ nadzoru publicznego prawa do odebrania przekazanych uprawnień w indywidualnych przypadkach oraz przy założeniu, że ostateczną odpowiedzialność za realizację przekazanego zadania ponosi organ dokonujący przekazania zadania – przewiduje się, że: i) zadania związane z zatwierdzaniem i rejestracją biegłych rewidentów i firm audytorskich, przyjmowaniem standardów badania i innych usług atestacyjnych oraz kształceniem ustawicznym biegłych rewidentów, a także związane z przeprowadzeniem kontroli systemów zapewniania jakości w firmach audytorskich badających nie-JZP oraz prowadzeniem dochodzeń i nakładaniem kar i sankcji na biegłych rewidentów i firmy audytorskie badające nie-JZP w procedurze administracyjnej zostaną zlecone do realizacji (tak jak obecnie) KIBR, ii) zadania wykonawcze (operacyjne) służące zapewnieniu stosowania przepisów tytułu III rozporządzenia (dot. wyboru podmiotu do badania) zdelegowane zostaną na KNF, iii) zadania związane z monitorowaniem rynku związane z koncentracją i konkurencyjnością firm audytorskich oraz dotyczące monitorowania potrzeby zastosowania środków w celu przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w powyższych aspektach będą realizowane przez UOKiK;

11) Wzmocnienie procesu nadzorczego nad postępowaniem kwalifikacyjnym dla kandydatów na biegłego rewidenta (poprzez m.in. możliwość uczestniczenia w posiedzeniach Komisji Egzaminacyjnej, wydawanie zaleceń dla Komisji Egzaminacyjnej), a także nad procesem zatwierdzania i rejestracji biegłych rewidentów i firm audytorskich (odejście od procedury administracyjnej w kierunku uzgodnień przed wydaniem uchwał dot. postępowania kwalifikacyjnego; odejście od możliwości zaskarżania uchwał przez KNA w przedmiocie wpisu lub skreślenia przy pozostawieniu dla KNA kompetencji organu wyższego stopnia, z zachowaniem możliwości zgłoszenia sprzeciwu i możliwości kontroli dokumentów będących podstawą wpisu, w tym także z zakresu postępowania kwalifikacyjnego; pozostawienie w kompetencji KNA rozpatrywania odwołań od uchwał w sprawach skreślenia z rejestru biegłych rewidentów/z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych);

12) Wzmocnienie nadzoru nad wykonywaniem przez KIBR zadań powierzonych jej do realizacji, w tym szczególnie nadzór nad przeprowadzanymi przez KIBR kontrolami firm audytorskich badających sprawozdania finansowe jednostek nie będących JZP, które wchodzą w skład grup kapitałowych JZP podlegających kontrolom planowym przeprowadzanym przez organ nadzoru audytowego;

13) Wzmocnienie instrumentów nadzorczych organu nadzoru audytowego w zakresie zadań delegowanych do KIBR, w tym zmiany struktury organów i podległości organów działających w ramach KIBR wykonujących zadania zdelegowane na KIBR w ramach nadzoru publicznego;

14) Nadanie organowi nadzoru audytowego uprawnień do przeprowadzania poza kontrolami planowymi i pozaplanowymi również kontroli tematycznych w wyznaczonych w tym celu firmach audytorskich;

15) Uzależnienie częstotliwości kontroli badań ustawowych JZP, quasi-JZP oraz pozostałych nie-JZP od analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych tych jednostek, jednakże:

- w przypadku JZP kontrola odbywać się będzie co najmniej raz na 3 lata (duże JZP) oraz co najmniej raz na 6 lat (JZP inne niż duże JZP) (wymóg ten może okazać się mniej rygorystyczny w porównaniu z wymogami obecnej ustawy o biegłych rewidentach w zakresie kontroli firm audytorskich badających jednostki inne niż duże JZP z uwagi na zmniejszenie cykliczności kontroli z 3 do 6 lat ale jednak z uwzględnieniem analizy ryzyka),

- w przypadku quasi-JZP kontrola odbywać się będzie wg zasad identycznych jak dla JZP (wymóg bardziej rygorystyczny w porównaniu z przepisami znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE, jednakże może okazać się mniej rygorystyczny w porównaniu z wymogami w zakresie częstotliwości kontroli quasi JZP będących obecnie JZP w obecnej ustawie o biegłych rewidentach),

- w przypadku pozostałych nie-JZP kontrola przynajmniej raz na 6 lat (wymóg bardziej rygorystyczny w porównaniu z przepisami znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE oraz bardziej rygorystyczny w porównaniu z obecnymi przepisami ustawy o biegłych rewidentach, z uwagi na konieczność analizy ryzyka);

16) Objęcie monitoringiem (oprócz rynku badań ustawowych JZP) również rynku badań nie-JZP przez organ nadzoru publicznego;

17) Dostosowanie rodzajów i wysokości kar i środków administracyjnych do minimum określonego w znowelizowanej dyrektywie 2006/43/WE; ujednolicenie katalogu kar w odniesieniu do biegłych rewidentów oraz podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych poprzez przyjęcie katalogu kar wskazanego w dyrektywie; określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 4 mln zł w przypadku osób fizycznych z zachowaniem proporcjonalności kary do m.in. wagi naruszeń oraz sytuacji finansowej osoby karanej, co spowoduje znaczne zaostrożenie kar w stosunku do tych osób oraz określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 10% przychodów w

przypadku osób prawnych z zachowaniem proporcjonalności kary do m.in. wagi naruszeń oraz sytuacji finansowej osoby karanej; określenie katalogu osób fizycznych i prawnych, na które nakładane mogą być kary i środki administracyjne za naruszenie przepisów dyrektywy lub rozporządzenia (katalog ten oprócz obecnie wymaganych biegłych rewidentów i firm audytorskich rozszerzony zostanie o kluczowego biegłego rewidenta (partnera) firmy audytorskiej, członka firmy audytorskiej, członka organu administracyjnego lub zarządzającego JZP, członka komitetu audytu, osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenia); wprowadzenie możliwości nałożenia kar i środków administracyjnych na KIBR przez organ nadzoru publicznego oraz określenie rodzajów i wysokości kar i środków administracyjnych nakładanych na KIBR w związku z niewłaściwym wykonaniem zadań przekazanych KIBR do realizacji; wprowadzenie w ustawie o biegłych rewidentach zasady nakładania kar i środków administracyjnych za naruszenia przepisów ustawy o biegłych rewidentach lub rozporządzenia (a nie tylko za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli);

18) Podniesienie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe JZP z 2% do 7% oraz obniżenie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe nie-JZP 2% do 1,5%. Ww. opłaty z tytułu nadzoru liczone będą na podstawie przychodów uzyskiwanych przez firmy audytorskie z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej odpowiednio na rzecz JZP lub nie-JZP. Przy czym pierwsza z nich wpłacana będzie przez firmy audytorskie bezpośrednio na rachunek budżetu państwa i stanowić będzie dochód budżetu państwa, natomiast drugą z nich firmy audytorskie będą przekazywać bezpośrednio do KIBR. Wysokość ww. opłat z tytułu nadzoru ustalana będzie przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.

5. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie Państwa Członkowskie mają obowiązek implementacji dyrektywy i rozporządzenia.

W krajach członkowskich, podobnie jak w Polsce odbywa się w chwili obecnej szczegółowa analiza i konsultacje społeczne nowych przepisów unijnych i nie znane są jeszcze ostateczne rozwiązania przyjęte w tych krajach.

6. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych	Podmioty ogółem: 1669 ⁵ , w tym wykonujące czynności rewizji finansowej w JZP: 143 ⁶ .	Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w KIBR	- Wzrost obciążeń organizacyjnych, informacyjnych, regulacyjnych. - Wzrost kosztu badania (liczby roboczogodzin) - czyli kosztów działalności firm audytorskich, może też wpłynąć na obniżenie zyskowności usług badania. - Spadek ograniczeń w warunkowym świadczeniu usług badania ustawowego w innych krajach UE. - Wzrost obciążeń finansowych ponoszonych przez firmy audytorskie z tytułu czynności rewizji finansowej wykonywanych na rzecz JZP wynikających z konieczności pokrycia wzrostu kosztów

⁵ Stan na 31.12.2013 r., źródło: *Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za rok 2013*, str. 12

⁶ W 2013 r., źródło: dane otrzymane z KIBR;

			funkcjonowania nadzoru publicznego nad tym segmentem rynku. ▪ Spadek obciążeń finansowych ponoszonych przez firmy audytorskie z tytułu czynności rewizji finansowej wykonywanych na rzecz nie-JZP wynikających z przesunięcia ciężaru opłat z tytułu nadzoru na segment JZP. ▪ Może powodować konieczność zmian organizacyjnych firm audytorskich (w tym prowadzić do fuzji lub przejęć) oraz wypracowania nowych modeli biznesowych (w związku z zakazem świadczenia pewnych usług na rzecz klientów badanych oraz w ramach poszukiwania szans na zwiększenie konkurencyjności).
Biegli rewidenci	Biegli rewidenci ogółem: 7109 ⁷ , w tym wykonujący zawód: 3086 ⁸ .	Rejestr biegłych rewidentów w KIBR	▪ Wzrost obciążeń informacyjnych, regulacyjnych. ▪ Mniejsza swoboda w zajmowaniu kluczowych stanowisk kierowniczych lub w obejmowaniu funkcji członka KA lub organu nadzorczego badanej jednostki po przeprowadzeniu badania ustawowego w danej jednostce.
Jednostki, których sprawozdania finansowe podlegają obowiązkowemu albo dobrowolnemu badaniu ustawowemu	Liczba obligatoryjnych badań sprawozdań finansowych: 23147 ⁹ . Liczba fakultatywnych badań sprawozdań finansowych: 4994 ¹⁰ .	KIBR	▪ Wzrost zaufania do informacji finansowej podmiotów gospodarczych poprzez lepszą jakość usług badania. ▪ Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności pokrycia wzrostu kosztów funkcjonowania nadzoru

⁷ Stan na 08.01.2015 r., źródło: dane otrzymane z KIBR

⁸ j.w.

⁹ W 2013 r., źródło: dane otrzymane z KIBR

¹⁰ j.w.

			publicznego oraz wzrostu kosztów działalności firm audytorskich. ▪ Wzrost niezależności jednostki badanej od podmiotu badającego ▪ Ograniczenie konfliktów interesu występujących pomiędzy jednostką badaną a podmiotem badającym
Jednostki zainteresowania publicznego	JZP ogółem według definicji obowiązującej: 1388¹¹. JZP ogółem według nowej definicji: 1167¹².	KNF	▪ Wzrost zaufania do informacji finansowej udostępnianej publicznie przez JZP poprzez lepszą jakość usług badania. ▪ Wzrost obciążeń organizacyjnych, regulacyjnych. ▪ Mniejsza swoboda w wyborze audytora (ograniczenia w liczbie dostępnych firm audytorskich w związku z obowiązkową rotacją firm audytorskich oraz w zakresie usług świadczonych przez firmę

¹¹ W latach 2008-2013, źródło: dane otrzymane z KNF.

Obecnie zgodnie z definicją JZP określoną w art. 2 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach, przez JZP rozumie się:

- emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego (411),
- banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych (67-banki komercyjne, 2-banki zrzeszające, 571- banki spółdzielcze),
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (55),
- zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji (59),
- krajowe instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały unijnych instytucji pieniądza elektronicznego i oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego (0),
- otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne (13+13),
- fundusze inwestycyjne (144),
- podmioty prowadzące działalność maklerską (53).

Obecnie jest około 1388 JZP.

¹² Szacunkowe dane obliczone na podstawie danych otrzymanych z KNF oraz ze strony www.gpw.pl.

Zawężony katalog JZP zgodny z definicją JZP, o której mowa w art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE obejmuje:

- emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, plus jednostki samorządu terytorialnego będący emitentami papierów wartościowych notowanych na rynku regulowanym, którzy spełniają kryteria określone w art. 268 ustawy o finansach publicznych (411 + 2),
- banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych (67-banki komercyjne, 2-banki zrzeszające, 571-banki spółdzielcze),
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (55),
- zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji (59).

Razem około 1167 JZP.

			audytorską na rzecz jednostki badanej) ▪ Zmniejszenie obecnego zakresu JZP, na które nakładane są zwiększone obciążenia regulacyjne, organizacyjne, informacyjne. ▪ Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności pokrycia wzrostu kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego oraz działalności firm audytorskich jak również zwiększonych wymogów regulacyjnych w zakresie procesu wyboru firmy audytorskiej, rotacji firmy audytorskiej oraz wzmocnienia KA ▪ Podniesienie rangi komitetu audytu w procesie decyzyjnym dot. wyboru firmy audytorskiej.
Członkowie organów nadzorczych, zarządczych i komitetów audytu jednostek badanych	Trudno oszacować liczebność takiej grupy osób.		▪ Wzrost odpowiedzialności za sprawozdawczość finansową jednostki oraz za nadzór nad przebiegiem badania.
Osoby fizyczne mogące bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na wynik badania ustawowego	Trudno oszacować liczebność takiej grupy osób.		▪ Wzrost odpowiedzialności za naruszenia przepisów.
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów			▪ Zmniejszenie liczby realizowanych zadań w ramach nadzoru publicznego. ▪ Zmniejszenie wpływów z tytułu opłat z tytułu nadzoru należnych od podmiotów uprawnionych wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP.
Komisja Nadzoru Audytowego	9 członków KNA oraz osoby pracujące w Biurze zapewniające obsługę KNA.	MF	▪ Zmiany organizacyjne w organie nadzoru publicznego ▪ Wzmocnienie nadzoru publicznego zwłaszcza w odniesieniu do badań ustawowych JZP, najważniejszych systemowo (spółki notowane, banki, SKOK-i i instytucje ubezpieczeniowe).

			▪ Zwiększony zakres obowiązkowych zadań organu nadzoru publicznego wynikających z przepisów przy jednoczesnym zmniejszeniu zakresu usług firm audytorskich objętych wzmocnionym nadzorem publicznym. ▪ Wzrost kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego, wynikający głównie z konieczności zwiększenia zasobów osobowych jednostki organizacyjnej MF obsługującej KNA, w celu realizacji nowych zadań ustawowych.
KNF – Komisja Nadzoru Finansowego + Urząd KNF			▪ Wzrost obciążeń regulacyjnych dot. procesu wyboru firmy audytorskiej przez JZP oraz komunikowania się z firmami audytorskimi badającymi JZP
UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów			▪ Wzrost obciążeń regulacyjnych dot. monitorowania konkurencyjności i koncentracji rynku badań ustawowych

7. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu:

Zostały przeprowadzone szerokie prekonsultacje dotyczące głównie nowych rozwiązań w obszarze funkcjonowania firm audytorskich i nadzoru publicznego (takich jak: modyfikacja obecnego krajowego modelu systemu nadzoru publicznego, rotacja firmy audytorskiej badającej jednostki zainteresowania publicznego (JZP), zakaz świadczenia pewnych usług na rzecz badanej JZP czy też istotne rozszerzenie zakresu sprawozdawczości z badania). Prekonsultacje w formie kwestionariusza pytań objęły m.in.: Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Sprawiedliwości, Komisję Nadzoru Finansowego, Krajową Izbę Biegłych Rewidentów, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. Również Komisja Nadzoru Audytowego przedstawiła swoje stanowisko odnośnie do przyszłych rozwiązań dotyczących funkcjonowania nadzoru publicznego.

Przedstawione opinie oraz odpowiedzi zostały poddane analizie w trakcie prac przy projektowaniu rekomendowanych rozwiązań do uwzględnienia w projekcie ustawy.

Konsultacje dotyczące projektu:

Planuje się przeprowadzić uzgodnienia z członkami Rady Ministrów oraz konsultacje społeczne z partnerami reprezentującymi środowisko biegłych rewidentów i księgowych, organizacjami pracodawców i związków zawodowych, GPW w Warszawie SA, organizacjami reprezentującymi środowisko instytucjonalnych i indywidualnych inwestorów giełdowych, tj. z przedstawicielami następujących podmiotów:

1. Komisja Nadzoru Audytowego
2. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów

4. Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „LIBERTAS”
5. Krajowa Izba Doradców Podatkowych
6. Forum Związków Zawodowych
7. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
8. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
9. Business Centre Club
10. Polska Rada Biznesu
11. Izba Pracodawców Polskich
12. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
13. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”
14. Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych
15. Krajowa Izba Gospodarcza
16. Polska Izba Biur Rachunkowych
17. Związek Rzemiosła Polskiego
18. Polski Instytut Dyrektorów
19. Krajowa Rada Spółdzielcza
20. Kasa Krajowa (SKOK-ów)
21. Krajowa Rada Izb Rolniczych
22. Rzecznik Praw Obywatelskich
23. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
24. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa
25. Główny Urząd Statystyczny
26. Komisja Nadzoru Finansowego
27. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
28. Związek Banków Polskich
29. Polska Izba Ubezpieczeń
30. Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
31. Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych
32. Izba Domów Maklerskich
33. Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami
34. Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych
35. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA
36. Polskie Forum Corporate Governance Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

Organizacje pracodawców i związków zawodowych będą miały 30 dni na zaopiniowanie projektu.

Pozostali partnerzy społeczni będą mieli 14 dni na zaopiniowanie projektu.

Zgłoszone uwagi zostaną poddane analizie. Z konsultacji społecznych zostanie sporządzony raport z konsultacji.

Planowany termin przeprowadzenia konsultacji to lipiec – sierpień 2015 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy – z chwilą poddania uzgodnieniom zewnętrznym – zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rekomendowanego rozwiązania

☐ nie dotyczy

- ☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

- ☒ zwiększenie liczby dokumentów
☒ zwiększenie liczby procedur
☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji

- ☒ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz:

Wzrost obowiązków informacyjnych dla:

- firm audytorskich - (szerszy zakres sprawozdania z badania, nowe sprawozdanie dla komitetu audytu, kontrola jakości wykonania zlecenia badania JZP, ustanowienie procedur w celu określenia trybu rozstrzygania ewentualnych sporów między kluczowym partnerem firmy audytorskiej a kontrolerem i obowiązek przechowywania dokumentacji wyników tej kontroli; sprawozdawczość bieżąca dla organów nadzoru nad JZP oraz ewentualnie dla organów nadzoru audytowego w zakresie wszelkich informacji o różnego rodzaju nieprawidłowościach wykrytych podczas badania JZP, regularny dialog pomiędzy organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń a firmami audytorskimi badającymi te instytucje i zakłady; udział w spotkaniach firm audytorskich badających globalne instytucje finansowe o znaczeniu systemowym z Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) i Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA); szerszy zakres sprawozdania z przejrzystości; sprawozdawczość dla organu nadzoru audytowego o przychodach firmy audytorskiej z tytułu świadczonych przez nią usług, archiwizacja dokumentacji i informacji, obowiązkowa dokumentacja z badania dla nowej firmy audytorskiej –tzw. hand-over file, konieczność śledzenia zmian w standardach badania, ustanowienie odpowiednich polityk i procedur w zakresie organizacji wewnętrznej, monitorowanie spełniania wymogów w zakresie niezależności, limitów, listy usług, okresów rotacji, przetargów);
- jednostek zainteresowania publicznego - komitetów audytu (szczegółowa procedura wyboru firmy audytorskiej, rekomendacja dla rady nadzorczej, monitorowanie rynku badań i organizacja przetargów, monitorowanie spełniania wymogów w zakresie limitów, listy usług zakazanych i dozwolonych, rotacji firmy audytorskiej, spełnianie wymogów w zakresie zakazu zatrudniania przez JZP byłych biegłych rewidentów z byłych firm audytorskich, regularne spotkania z biegłymi rewidentami, sprawozdawczość dla rady nadzorczej);
- organów nadzoru publicznego - (udzielanie zezwoleń na świadczenie usług w określonych przypadkach, sprawozdawczość dla organów unijnych (sankcje, wnioski pionspekcyjne, raporty o zmianach na rynku badań ustawowych JZP), przekazywanie informacji w ramach współpracy międzynarodowej na potrzeby KEONA i kolegów właściwych organów nadzoru audytowego z państw członkowskich, udział w posiedzeniach KEONA, ustanowienie odpowiednich procedur dla tzw. sygnalistów (ang. „wisterblowerów”).

9. Wyniki analizy wpływu**Koszty w okresie 10 lat od wejścia w życie zmiany**

		0 ¹³	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	budżet państwa	2,2 ¹⁴	6,0 ¹⁵	6,0	6,0	6,0	6,0	62,2
	jednostki samorządu terytorialnego							
	inne jednostki sektora finansów publicznych							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)	W związku z wprowadzeniem nowych regulacji należy oczekiwać wzrostu kosztów funkcjonowania firm audytorskich i kosztów badania. Wzrost ten według szacunków samych firm audytorskich wyniesie około 15-20% i będzie wynikał głównie: - z poszerzonej sprawozdawczości z badania na rzecz jednostek badanych i organów nadzoru oraz konieczności zapewnienia odpowiedniej dokumentacji z badania dla firmy audytorskiej (wymogi w zakresie limitów wynagrodzenia, okresów rotacji, listy zakazanych usług oraz procedury wyboru firmy audytorskiej czy też spełnienia wymogów niezależności nie będą miały aż tak kluczowego znaczenia dla kosztu badania czy liczby roboczogodzin; firmy audytorskie będą musiały ponieść nakłady na: wdrożenie narzędzi informatycznych, zwiększone koszty						

¹³ Rok „0” to 2016 rok

¹⁴ Przyjmuje się, że w 2016 roku koszty systemu nadzoru publicznego pokrywane będą ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw budżetu, finansów publicznych oraz instytucji finansowych i wyniosą połowę kosztów nadzoru nad segmentem JZP w 2017 roku, tj. ok. 3,8 mln zł i będą o 2,2 mln zł wyższe od kosztów poniesionych przez budżet państwa w 2014 roku w wysokości 1,6 mln zł (por. załącznik nr 1, pkt IB);

¹⁵ Kwota 6 mln zł została wyliczona zgodnie z formułą: 7,6 mln zł – 1,6 mln zł i stanowi różnicę pomiędzy kosztem nadzoru nad segmentem JZP, który będzie ponoszony przez budżet państwa w 2017 roku (patrz załącznik nr 1, pkt IIB) a kosztami nadzoru publicznego nad audytem poniesionymi przez budżet państwa w 2014 roku w wysokości 1,6 mln zł (patrz załącznik 1, pkt IB); istnieje prawdopodobieństwo, że kwota ta może ulec zwiększeniu w związku z ewentualnym wzrostem kwoty bazowej stosowanej do wyliczenia wynagrodzenia w służbie cywilnej, co może zwiększyć koszt nadzoru publicznego;

		administracyjne i koszty nadzoru nad zaimplementowanymi procesami, na szkolenia dodatkowego personelu a także będą musiały pokryć koszty prawne) oraz - z konieczności pokrycia około 12% wzrostu kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego nad audytem (koszty te wzrosną o ok. 1,6 mln złotych, z ok. 13 mln złotych do wysokości ok. 14,6 mln złotych). Pokrycie tego wzrostu nastąpi w drodze zwiększenia opłaty z tytułu nadzoru publicznego wnoszonej przez firmy audytorskie świadczące usługi na rzecz JZP oraz zmniejszenia opłaty z tytułu nadzoru publicznego wnoszonej przez firmy audytorskie świadczące usługi na rzecz nie-JZP (redystrybucja opłat pomiędzy segmentem JZP i nie-JZP). Powyższa zmiana może wpłynąć na wzrost cen usług za badanie zwłaszcza w segmencie badań ustawowych JZP – szacuje się, że średni wzrost obciążeń (z tytułu nadzoru publicznego) za badanie JZP wyniesie około 2000 zł, a w przypadku badań nie-JZP spadnie o około 100 zł. Taka różnica pomiędzy segmentem JZP i nie-JZP wynika z proporcji liczby badań ustawowych JZP (stanowiących około 14% wszystkich badań) do liczby badań ustawowych nie-JZP (stanowiących około 86% wszystkich badań).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	budżet państwa							
	jednostki samorządu terytorialnego							
	inne jednostki sektora finansów publicznych							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	rynek pracy							
Niemierzalne	jednostki samorządu terytorialnego							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)							
Korzyści w okresie 10 lat od wejścia w życie zmiany								
		0 ¹⁶	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	budżet państwa	0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	60,0
	jednostki samorządu terytorialnego							
	inne jednostki sektora finansów publicznych							
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	budżet państwa							
	jednostki samorządu terytorialnego							

¹⁶ Rok „0” to rok 2016

	inne jednostki sektora finansów publicznych	
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	rynek pracy	
Niemierzalne	przedsiębiorstwa (w tym MŚP)	Wzrost jakości badań, zwiększenie zaufania i stabilności rynków finansowych poprzez wzmocnienie rzetelności i wiarygodności sprawozdań finansowych. Dla firm audytorskich: wzrost zaufania do firm audytorskich, większa przejrzystość działania firm audytorskich, większy dostęp do rynku dla mniejszych firm audytorskich, spadek koncentracji w sektorze badań ustawowych, większa konkurencyjność firm audytorskich, wzrost cen usług badania. Dla firm poddających się badaniu: zwiększenie rzetelności i wiarygodności informacji finansowej przygotowywanej przez jednostki badane, zwiększenie przejrzystości procesu wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę badaną (większa niezależność jednostki badanej od audytora), większa przejrzystość i wyższa wartość informacyjna sprawozdań biegłego rewidenta z badania ułatwiająca procesy decyzyjne inwestorów.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego poprzez wzrost zaufania do pracy biegłego rewidenta i efektywności i skuteczności nadzoru publicznego (w tym poprzez wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich, poprawę jakości badań ustawowych oraz wzmocnienie nadzoru publicznego).

Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:

Poniższe informacje otrzymano z KIBR oraz KNF, a w zakresie KNA z MF według danych za 2013 rok:

- średni koszt nadzoru i kontroli firmy audytorskiej wykonującej czynności rewizji finansowej w JZP, przeprowadzanej przez Krajową Komisję Nadzoru (KKN), tj. organ KIBR w 2013 r. – to około 61,2 tys. złotych;¹⁷
- średni koszt nadzoru i kontroli firmy audytorskiej wykonującej czynności rewizji finansowej w nie-JZP, przeprowadzanej przez KKN w 2013 r. – to około 20,7 tys. złotych;¹⁸
- liczba kontroli w firmach audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP, przeprowadzonych przez KKN w 2013 r. – 84 kontroli planowych, 13 kontroli pozaplanowych;¹⁹
- liczba kontroli w firmach audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w nie-JZP, przeprowadzonych przez KKN w 2013 r. – 340 kontroli planowych, 0 kontroli pozaplanowych;²⁰
- szacunkowo **15-20%**²¹ wzrost średniego kosztu badania w związku z nowymi obciążeniami regulacyjnymi;
- roczny koszt funkcjonowania systemu nadzoru – obecnie – około **13 mln złotych, w przyszłości – około 14,6 mln zł**;
 - założenie: w 2016 roku koszty systemu nadzoru publicznego pokrywane będą ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw budżetu, finansów publicznych oraz instytucji finansowych i wyniosą połowę kosztów nadzoru nad segmentem JZP z 2017 roku, tj. ok. 3,8 mln zł; koszty te będą o ok. 2,2 mln zł wyższe od wpływów do budżetu państwa, które wyniosły w 2014 roku ok. 1,6 mln zł (por. załącznik 1, pkt IB) i o ok. 1,9 mln zł wyższe od szacowanych wpływów do budżetu państwa w wysokości ok. 1,9 mln zł w 2016 roku;
 - założenie: od 2017 roku wpływy z opłat za nadzór pokryją wszystkie koszty funkcjonowania nowego systemu nadzoru, ale tylko pod warunkiem zwiększenia wysokości tych opłat z jednoczesnym zróżnicowaniem ich wysokości w zależności od tego na rzecz jakich jednostek świadczone są czynności rewizji finansowej (JZP lub nie-JZP), od których przychód stanowi odpowiednią podstawę do wyliczenia opłaty; system nadzoru publicznego nad badaniami ustawowymi finansowany będzie mógł być również z innych źródeł takich jak wpływy z tytułu opłat, nałożonych kar i środków administracyjnych;
 - założenie: pomimo, że nadzorem publicznym objęte zostaną tylko obowiązkowe badania ustawowe – podstawa naliczania opłaty nie ulegnie zmianie: będą to nadal wszystkie czynności rewizji finansowej (tj.: badania, przeglądy i

¹⁷ Źródło: dane otrzymane z KIBR

¹⁸ j.w.

¹⁹ j.w.

²⁰ j.w.

²¹ j.w.

inne usługi poświadczające) – ich świadczenie ma wpływ na niezależność biegłego rewidenta podczas badania ustawowego);

- założenie: w ramach rozwiązań przejściowych w związku ze spodziewanym wzrostem wydatków z budżetu państwa konieczne jest zwiększenie udziału w opłatach z tytułu nadzoru przekazywanego przez KIBR do budżetu państwa w 2017 r. z 20% do 70% wartości opłat z tytułu nadzoru należnych od podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP w 2016 r. (wymaga to zmian legislacyjnych), z jednoczesnym podniesieniem wysokości opłaty z 1,75%²² do 2% wnoszonej przez firmy audytorskie do KIBR od czynności rewizji finansowej wykonanych przez nie w 2016 r. (podniesienie stawki opłaty do 2% nie wymaga zmian legislacyjnych, ponieważ może być dokonane w oparciu o obecne przepisy). Od 2018 r. KIBR będzie otrzymywał od firm audytorskich środki tylko na pokrycie kosztów zadań realizowanych przez KIBR w zakresie nadzoru nad firmami audytorskimi badającymi nie-JZP (tj. w wysokości maksymalnie 1,5% przychodów firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej na rzecz nie-JZP); natomiast opłaty z tytułu nadzoru od przychodów firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej na rzecz JZP za rok poprzedni w wysokości maksymalnie 7% tych przychodów będą wpływały od 2018 r. bezpośrednio do budżetu państwa;
- założenie: z uwagi na różnorodność czynników i jednocześnie niemożliwość ostatecznego przesądzenia jaki będzie ich ostateczny wpływ na przyszłe ceny usług, przychody firm audytorskich stanowiące bazę wyliczenia przyszłych stawek opłat z tytułu nadzoru zostają na poziomie 2013 r. (wzrost kosztów badania o około 15-20% nie będzie musiał oznaczać odpowiedniego wzrostu przychodów firm audytorskich – może dojść do obniżenia marż na usługę badania ustawowego); choć można by się spodziewać obniżenia wysokości wpłat z tytułu opłat pobieranych od firm audytorskich badających JZP (w związku ze zmniejszeniem liczby podmiotów zaliczanych do kategorii JZP) to powinno to zostać zrekomensowane wzrostem opłat z tytułu nadzoru naliczanych od przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej na rzecz JZP, które to opłaty naszym zdaniem nieuchronnie wzrosną w związku ze wzrostem cen usług badania ustawowego;
- pomimo zmniejszenia liczby podmiotów zaliczanych do kategorii JZP oraz ograniczenia zakresu nadzoru publicznego tylko do obowiązkowych badań ustawowych liczba kontroli może wzrosnąć z uwagi na wymóg uwzględnienia w częstotliwości przeprowadzanych kontroli wyników analizy ryzyka istnienia nieprawidłowości w badaniu ustawowym.

Źródła finansowania i koszty obecnego systemu nadzoru publicznego (KNA i KIBR) - dane liczbowe po zaokrągleniu

	W zakresie JZP	W zakresie nie-JZP	Razem
<i>Wpływy z opłaty za nadzór nad firmami audytorskimi wykonującymi czynności rewizji finansowej w JZP i w nie-JZP (ok. 21% przychodów tych firm stanowiły przychody od JZP) – Opłaty te wpływają do KIBR</i>	1,7 mln zł ²³	6,5 mln zł ²⁴	8,2 mln zł ²⁵
<i>Wpływy z opłaty za nadzór nad firmami audytorskimi wykonującymi czynności rewizji finansowej tylko na rzecz nie-JZP – Opłaty te wpływają do KIBR</i>		2,6 mln zł	2,6 mln zł ²⁶
Razem wpływy z tytułu opłat za nadzór (w segmencie JZP i nie-JZP) – dla stawki 1,5 % obowiązującej w 2013 roku	<u>1,7 mln zł</u>	<u>9,1 mln zł</u>	<u>10,8 mln zł</u>
Koszty nadzoru publicznego (KNA i KIBR)	6 mln zł (koszt 1 kontroli JZP x liczba kontroli JZP)	7 mln zł (koszt 1 kontroli nie-JZP x liczba kontroli nie-JZP)	13 mln zł (suma kosztów nadzoru nad JZP i nie-JZP)

²² Stawka 1,75% obowiązuje od 2014 roku

²³ Kwota wyliczona w oparciu o dane z KIBR według formuły: $(115.307.548,07 \text{ zł} / 546.588.047,91 \text{ zł}) * 1,5\% * 546.588.047,91 \text{ zł}$; gdzie kwota 115.307.548,07 zł to przychody uzyskane przez podmioty uprawnione wyłącznie z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP, a kwota 546.588.047,91 zł to przychody ogółem z tytułu czynności rewizji finansowej podmiotów uprawnionych, które wykonywały czynności rewizji finansowej w JZP;

²⁴ Kwota wyliczona w oparciu o dane z KIBR według formuły: $8,2 \text{ mln zł} - 1,7 \text{ mln zł} = 6,5 \text{ mln zł}$;

²⁵ Kwota 8,2 mln zł według danych z KIBR; wyliczana jest według formuły: $(1,5\% * 546.588.047,91 \text{ zł})$; w 2014 roku KIBR wpłacił do budżetu państwa 1,6 mln zł, tj. 20% z 8,2 mln zł (na finansowanie nadzoru wykonywanego bezpośrednio przez KNA).

²⁶ Kwota 2,6 mln zł – według danych KIBR;

	61,2 tys. zł ²⁷ x 97	20,7 tys. zł ²⁸ x 340	
Nadwyżka/Deficyt	Deficyt 4,3 mln zł	Nadwyżka 2,1 mln zł (częściowo pokrywa deficyt w segmencie JZP)	Deficyt 2,2 mln zł (pokryty ze środków własnych KIBR)
Źródła finansowania i koszty systemu nadzoru od 2017 r. ²⁹			
Wpływy z opłat za nadzór dla stawki 2,03³⁰ jednakowej dla JZP i nie-JZP	2,3 mln zł	12,3 mln zł	14,6 mln zł
Wpływy z opłat za nadzór dla stawki zróżnicowanej dostosowanej do kosztów nadzoru nad danym segmentem rynku	<u>6,71%</u> ³¹ - 7,6 mln zł ³²	<u>1,17%</u> ³³ - 7 mln zł ³⁴	14,6 mln zł
Koszty nadzoru publicznego w nowym układzie	7,6 mln zł	7 mln zł	14,6 mln zł
Zmiana wysokości opłat w stosunku do wskazanych powyżej rozwiązań	<u>Wzrost</u> <u>o ok. 5,9 mln zł</u>	<u>Spadek</u> <u>o ok. 2,1 mln zł</u>	<u>Wzrost</u> <u>o ok. 3,8 mln zł</u>

10. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Państwa członkowskie zobowiązane są do implementacji postanowień dyrektywy i rozporządzenia, o których mowa w pkt 1 do dnia 17 czerwca 2016 r. W związku z powyższym terminem wejścia w życie przepisów będzie 17 czerwca 2016 roku.

11. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt wdraża prawo UE.

Zarówno dyrektywa jak i rozporządzenie przewiduje obowiązek przekazywania do różnych instytucji unijnych różnych raportów na temat np. nakładanych sankcji, oceny rynku badań ustawowych, monitorowania rynku badań ustawowych zagrożeń systemowych (pierwszy raport do 17 czerwca 2016 roku, a następne co trzy lata), oceny modelu współpracy unijnej krajowych organów nadzoru audytowego w ramach KEONA (raport KE do 17 czerwca 2019 roku); raport Komisji dla PE i Rady na temat stosowania rozporządzenia do 17 czerwca 2028 roku

Ewaluacja efektów nowych przepisów dyrektywy i rozporządzenia na bazie raportów Komisji Europejskiej przedkładanych PE i Radzie.

Przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji przepisów krajowych po okresie 3-5 lat od momentu rozpoczęcia ich stosowania.

12. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik nr 1 - Zestawienie dotyczące obecnych i przyszłych dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce

²⁷ Dane otrzymane z KIBR

²⁸ Dane otrzymane z KIBR

²⁹ Przyjmuje się, że w 2016 r. koszty systemu nadzoru publicznego pokrywane ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw budżetu, finansów publicznych oraz instytucji finansowych wyniosą połowę kosztów nadzoru nad segmentem JZP w 2017 r., tj. ok. 3,8 mln zł, natomiast szacuje się, że opłaty od podmiotów znajdujących się w tym segmencie wniesione do budżetu państwa w 2016 roku wyniosą około 1,9 mln zł;

³⁰ Stawka wyliczona według formuły: $(14,6 \text{ mln zł} \times 1,5\%) / 10,8 \text{ mln zł} = 2,03\%$ - jest to stawka jaką należałoby przyjąć dla JZP i nie-JZP, żeby pokryte zostały koszty funkcjonowania nowego systemu nadzoru, tj. 14,6 mln zł.

³¹ Stawka wyliczona według formuły: $(7,6 \text{ mln zł} \times 1,5\%) / 1,7 \text{ mln zł} = 6,71\%$

³² Patrz załącznik nr 1, pkt IIB

³³ Stawka wyliczona według formuły: $(7 \text{ mln zł} \times 1,5\%) / 9 \text{ mln zł} = 1,17\%$

³⁴ Przyjmuje się, że koszty nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi wykonującymi badania na rzecz nie -JZP pozostaną niezmiennymi w stosunku do kosztów nadzoru nad tym segmentem rynku ponoszonych w obecnym systemie.

Wyjaśnienia do formularza testu regulacyjnego

0. Metryczka

W niniejszej części należy podać podstawowe informacje na temat testu regulacyjnego:

- Nazwa projektu:

Proszę podać np. wstępny tytuł projektu.

- Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące:

Proszę wskazać organ odpowiedzialny za przygotowanie projektu, jego koordynację oraz wdrożenie (ministerstwo wiodące). W przypadku, gdy projekt jest przedmiotem prac więcej niż jednego ministerstwa, proszę wskazać również organy współpracujące.

- Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu:

Proszę wskazać osobę, która w ministerstwie wiodącym nadzoruje prace jednostki odpowiedzialnej za merytoryczne przygotowanie projektu.

- Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:

Proszę podać kontakt (telefon, adres e-mail) do osoby, która jest odpowiedzialna za opracowanie projektu (np. kierownika komórki organizacyjnej) i będzie w stanie odpowiedzieć na ewentualne pytania związane z przedstawionymi w ocenie informacjami lub wskaże odpowiednią osobę.

- Data sporządzenia:

Proszę podać datę przygotowania testu regulacyjnego.

- Źródło:

Z rozwijanej listy proszę wybrać źródło, na podstawie którego przygotowywany jest projekt (punkt exposé, data decyzji, nazwa strategii, nr dyrektywy Unii Europejskiej (UE), sygn. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (TK), tytuł ustawy, inne).

- Nr w wykazie prac:

W przypadku gdy projekt jest już wpisany do Wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów, proszę wpisać jego numer (np. ZD150).

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proszę opisać istotę problemu (np. zawodność rynku, zapotrzebowanie na dobro publiczne, wysokie koszty transakcyjne, bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej itp.) i jego praktyczny wymiar (np. zbyt mała ochrona leasingobiorców, niewystarczający komfort i długi czas podróży kolejną, występujące obciążenia administracyjne pobierczego danego przepisu itp.). Istotą problemu nie jest brak określonej regulacji - nowa regulacja może być jednym z instrumentów (sposobem) rozwiązania problemu. Dobrze i zwięźle wypełniona rubryka umożliwi zrozumienie problemu, który ma być rozwiązany oraz skali i przyczyn jego występowania.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze (największe) problemy wymagające rozwiązania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proszę zwięźle opisać proponowane rozwiązanie problemu opisanego w pkt 1 oraz oczekiwane rezultaty jego (ich) wdrożenia, sformułowane w możliwie konkretny, mierzalny i określony w czasie sposób - w przypadkach w których jest to możliwe powinien być zgodny z zasadą SMART (prosty, mierzalny, osiągalny, istotny, określony w czasie), np. osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego co najmniej 90%).

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze rekomendacje i cele.

3. Jakie były analizowane inne rozwiązania, w tym rozwiązania pozalegislacyjne? Dlaczego ich nie zastosowano?

Proszę wskazać, jakie alternatywne rozwiązania dla opisanego w pkt 1 problemu były analizowane, oraz zwięźle opisać dlaczego zostały odrzucone. Proszę również wskazać, jakie działania pozalegislacyjne mogą przyczynić się do rozwiązania problemu były (jeśli w ogóle) analizowane oraz dlaczego ich nie zastosowano lub uznano, że są niewystarczające do rozwiązania problemu.

Przykładami działań pozalegisacyjnych (wspierających) są kampanie informacyjne, znaki jakości, certyfikaty, kodeksy dobrych praktyk, konferencje, seminaria, itp.

4. Jeżeli projekt wdraża prawo UE, jakie są przewidywane rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

Pkt 4 dotyczy tylko projektów mających na celu wdrożenie prawa UE. Jeżeli projekt zawiera rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE, proszę o wskazanie, w jakich obszarach.

Przez rozwiązania, które nie wynikają bezwzględnie z prawa UE rozumiane są rozwiązania, w tym implementujące przepisy unijne, wykraczające poza niezbędne minimum, w szczególności przez:

- zachowanie istniejących wcześniej polskich rozwiązań, jeżeli są bardziej rygorystyczne niż te wynikające z zastosowania rozwiązania przewidzianego w prawie UE,
- rozszerzenie zakresu,
- zaostrzenie rygoryzmu,
- niekorzystanie z możliwości ograniczenia wymagań.

5. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proszę wskazać - tam gdzie to możliwe - rozwiązania w minimum 3 krajach i źródła informacji. Proszę wskazać kraje, z których rozwiązania przeanalizowano oraz wyniki tych analiz.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę wskazać informacje odnoszące się do zagadnień najważniejszych.

6. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Proszę wyszczególnić jakie podmioty (zarówno osoby fizyczne, prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej) są objęte projektem. Proszę oszacować ich liczbę (wraz z podaniem źródła danych) oraz opisać charakter oddziaływania projektu na daną grupę.

Proszę dostosować liczbę wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

Przykładowe grupy: obywatele, MŚP, rolnicy, rodzina, inwestorzy, lekarze, emeryci, osoby niepełnosprawne.

7. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Proszę podać informacje o konsultacjach poprzedzających przygotowanie projektu oraz wskazać, jaki jest planowany zakres konsultacji publicznych i opiniowania projektu, w szczególności uwzględniając:

- wskazanie, czy były (i jak długo) prowadzone konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu (tzw. pre-konsultacje publiczne), podmioty, z którymi były prowadzone te konsultacje (w tym ekspertów), w jaki sposób komunikowano się z grupami wskazanymi w pkt 6 (metody konsultacji np. warsztaty, kwestionariusz on-line), krótkie podsumowanie wyników konsultacji,
- terminy planowanych konsultacji publicznych, podmioty, z którymi będzie konsultowany projekt, wskazanie przepisu z którego wynika obowiązek zasięgnięcia opinii.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rekomendowanego rozwiązania

Obciążenia regulacyjne należy rozumieć jako wszystkie czynności, które muszą wykonać podmioty (adresaci regulacji) w związku wykonywaniem projektowanych przepisów.

Przykładem takich obciążeń są m.in. obowiązki informacyjne (OI). OI polega na dostarczaniu lub przechowywaniu przez podmioty zobowiązane danych informacji. Identyfikowanie OI dokonywane jest w oparciu o przepisy ustawy. Dany przepis nakłada OI, jeżeli podmiot realizujący obowiązek musi wykonać szereg czynności administracyjnych. Przepis można uznać za OI w przypadku gdy jego wykonanie będzie związane z wykonaniem jednej lub więcej czynności składowych z listy poniżej:

- 1) przyswajanie wiedzy dotyczącej wykonywania konkretnego obowiązku informacyjnego (w tym bieżące śledzenie zmian w przepisach),
- 2) szkolenie pracowników w zakresie wykonywania OI,
- 3) pozyskiwanie odpowiednich informacji z posiadanych danych,
- 4) przetwarzanie posiadanych danych w celu wykonania OI,
- 5) generowanie nowych danych,
- 6) projektowanie materiałów informacyjnych,
- 7) wypełnianie kwestionariuszy,
- 8) odbywanie spotkań,
- 9) kontrola i sprawdzanie poprawności,
- 10) kopiowanie/porządzanie dokumentacji,
- 11) przekazywanie wymaganej informacji do adresata,
- 12) archiwizacja informacji.

Proszę:

- w przypadku gdy projekt nie dotyczy zmiany obciążeń regulacyjnych, zaznaczyć pole „nie dotyczy”,
- w przypadku zmian w projekcie wpływających na obciążenia regulacyjne odpowiednio zaznaczyć ich zwiększenie lub zmniejszenie,
- wskazać, czy dane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji (dotyczy sytuacji kiedy wprowadzane obciążenia wpływają na systemy teleinformatyczne podmiotów publicznych lub na podmioty prywatne – przedsiębiorcy, obywatele).

W komentarzu proszę o zwięzłe opisanie zakresu zmian dotyczących obciążeń regulacyjnych.

9. Wyniki analizy wpływu

Proszę wypełnić tabele kosztów i korzyści dla wybranego rozwiązania oraz opisać zastosowaną metodę obliczeń dla przedstawionych w tabeli wartości. Jeżeli obliczenia zostały przygotowane na podstawie opracowania własnego proszę je również wskazać w pkt 12.

W opracowywanej analizie wpływu, co do zasady, należy przyjąć kalkulację w cenach stałych. W przypadku zastosowania cen bieżących, prezentacja skutków finansowych powinna uwzględniać wskaźniki makroekonomiczne podawane w [Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw](#). Jeżeli nie zastosowano wskaźników makroekonomicznych podanych w [Wytocznych MF](#), proszę dołączyć stosowną informację wyjaśniającą.

Proszę wskazać również wszystkie uproszczenia i założenia, które pozwoliły na oszacowanie wyników. Prognozę proszę przeprowadzić w podziale na proponowane kategorie w horyzoncie 10-letnim, w wartościach stałych (np. ceny stałe dla pierwszego roku prognozy). W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Koszty i korzyści proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w 1, 2, 3, 5 i 10 roku jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane koszty i korzyści za okres 10 lat obowiązywania regulacji. W ujęciu niepieniężnym proszę podać wartości najważniejszych wskaźników, które ulegną zmianie (np. skrócenie czasu wydania pozwolenia na budowę o 100 dni, wzrost wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego o 20 punktów procentowych).

W przypadku gdy nie ma możliwości podania żadnych wartości liczbowych (lub wpływ dotyczy także zmian, których nie można skwantyfikować) proszę odpowiednio opisać analizę wpływu w pozycji: „niemierzalne”.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

Proszę dostosować liczbę wierszy w tabeli, zgodnie z zakresem projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

10. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proszę opisać kiedy planuje się rozwiązanie problemu zidentyfikowanego w pkt 1 (wejście przepisów w życie nie zawsze rozwiązuje dany problem a jedynie daje podstawę do wdrożenia instrumentów do jego rozwiązania). Proszę przedstawić harmonogram wdrożenia działań wykonania aktu prawnego (np. gdy rozwiązywanym problemem jest zwiększona zachorowalność, to działaniami będą: ew. zatrudnienie dodatkowych pracowników, zakup majątku - urządzeń, przeprowadzenie szczepień, zakup szczepionek itp.).

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać planowane wykonanie dla najważniejszych zmian.

Jeżeli projektowana regulacja oddziałuje na przedsiębiorców (na prowadzenie działalności gospodarczej), zgodnie z *Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych*, terminem wejścia w życie przepisów, po minimum 30-dniowym *vacatio legis*, powinien być 1 stycznia lub 1 czerwca. Jeżeli termin ten nie zostanie zachowany, proszę wskazać powód odstąpienia od wyznaczonych terminów.

11. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Proszę opisać, kiedy i w jaki sposób będzie mierzone osiągnięcie efektu opisanego w pkt 2. Po jakim czasie nastąpi przegląd kosztów i korzyści projektowanych oddziaływań. Proszę również wskazać mierniki, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane.

W tym punkcie proszę też podać informację dotyczącą przygotowania oceny funkcjonowania ustawy (OSR ex-post), jeżeli w odniesieniu do projektu ustawy przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji w OSR ex-post.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać sposób przeprowadzania ewaluacji i mierniki dla najważniejszych zmian.

Jeśli specyfika danego projektu uniemożliwia zastosowanie mierników lub też niezasadna jest jego ewaluacja (z uwagi na zakres lub charakter projektu) proszę to opisać.

12. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Proszę wymienić dodatkowe dokumenty, które stanowią załączniki do projektu i formularza. Załączanie dodatkowych dokumentów jest opcjonalne.